

MOBILIZACIJA NA KOREJI; ŠE VEDNO-VOJNI UJETNIKI

SEOUL, Koreja, 11. januarja—Vojno ministrstvo južno korejske vlade je podaljšalo vojaško obveznost rekrutiranih južnih Korejcev za nadaljnji dve leti. V komentarju ministrstvo pravi, da mora biti južna Koreja pravljena, ker se oborožuje tudi severna Koreja.

Ukrep sam na sebi znači, da je položaj na Koreji še vedno nejasen in napet. Južni Korejci so ponovno obtožili severne Korejce, da ti kršijo določbe o premirju na Koreji. Severni Korejci da gradijo vojaška letališča, da se ob meji utrjujejo, da dovažajo iz sosednje Mandžurije sovjetske letalske sestavne dele, vojna letala pa nato sestavljajo doma.

V zadnjih dneh sta tako predsednik Rhee, kakor njegov zunanjji minister označila premirje kakor je, za komunistično zmagijo v opozorila Združene narode, posebno pa še Amerikance, da bodo znali južni Korejci zediniti Korejo in pregnati Kitajce iz severne Koreje z lastnim orodjem.

V Panmunjomu se je sedaj tudi švedska delegacija priključila ameriškemu stališču, v kolikor gre za usodo vojnih ujetnikov po 22. januarju 1954. Švedska delegacija je uradno predlagala, da se v noči od 22. na 23. januar vsi ujetniki izpustijo v civilno življenje. (Komunisti vtrajajo na tem, da se vojni ujetniki pridržijo pod varstvom in v taboriščih za nedolocene dobo, dokler ne bo politična komisija za Korejo rešila njihovega položaja.)

Vprašanje vojnih ujetnikov postaja zamotano tudi radi tega, ker je predsednik indijske vlade Nehru proti ameriškemu stališču, sedaj tudi švedskemu, da se dne 23. januarja vsi ujetniki izpustijo na svobodo. Nehru je zahteval, da se sestanejo Združeni narodi in to 9. februarja in odločijo o usodo vojnih ujetnikov na Koreji. Iz tega predloga sledi, da naj se tudi po mnenju Nehruja vojni ujetniki dne 23. januarja ne pustijo na svobodo.

Redna seja

V sredo zvečer ob 7.30 uri se vrši redna seja društva Washington št. 32 ZSZ v navadnih prostorih Slov. del. doma na Waterloo Rd. Prosi se všečevi in pevke kakor tudi podporne člane, da se udeležijo v polnem številu.

Seja zborna Jadran

Jutri, v sredo zvečer ob osmih se vrši zelo važna seja pevskoga zboru Jadran v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Prosi se všečevi in pevke kakor tudi podporne člane, da se udeležijo v polnem številu.

VIHARJI IN ZAMETI NAD EVROPO

LONDON, 11. januarja—Londončani so bili v strahu, da se bo danes nadaljevalo včerašnje viharne vreme s snežnimi zmeti. Preko noči se je vremensko stanje nenadoma spremenilo in Veliko Britanijo je zajel zopet val in sončno vreme.

Ne tako celinske Evrope. Od Severnega morja do Sredozemlja še vedno sneži. Včerašnji val snega je bil največji in tej zimi. Severno evropska mesta so bili ponoriči kakor izumrla. Prometna vozila so bila sicer na službi, vendar brez potnikov. Viharji so divjali z brzino 80 milij na uro.

Iz gorskih krajev poročajo, da je bilo več vasi odrezanih od

TA NAŠA DOSLEDNA AMERIKA!

Združeni narodi v New Yorku so sestavili posebno komisijo, ki naj študira delavske razmere v državah sovjetskega bloka in poda o tem poročilo. Poročilo leži na mizah Združenih narodov. Ameriški tisk se je ustavljal pri členu 58. sovjetskega kazenskega zakona, ki pravi:

Člani družine izdajalca, ki so postali polnoletni in ki so živeli z njim ali ki so bili odvisni od njega v času, ko je bilo izvršeno zločinstvo, naj izgubijo volilno pravico in naj se za pet let izčiščijo v Sibiriju.

Ameriški tisk komentira to določbo in se zgraža, kako naj bo nekdo, ki sploh ni krv, radi drugega, ki je nekaj zagrešil, kaznovan.

Ameriški letalski poročnik Radulovič, ki je zvesto opravil kot ameriški državljan svojo službo, je skoraj izgubil mesto in službo samo radi tega, ker sta njegova sestra in oče bila meneda naklonjena komunističnim idejam . . .

Demokracijo in enakopravnost prodajamo na vse strani. Zvezne države Alabama, Arkansas, Mississippi, Texas in Virginia dopuščajo k volitvam te take volilice, ki so plačali takso. Taksa znaša n. pr. v Alabami \$1.50 na leto. Treba jo je plačati za 24 let nazaj, torej \$36. Žene v Alabami so začele boj vsaj za znižanje te takse. To jim je tudi uspelo. Zaostanek takse za 24 let nazaj se je znižal od \$36 na \$3. Pod staro takso je bila komaj 20 odstotkov žena v Alabami pripuščenih k volitvam. Tudi znamenje državljanjskih svoboščin in blagostanju . . .

V nečem pa je Amerika sodobna. V kraju Paris, Tenn., se je praznoval sto let nazaj praznik "Vprežne živine." Praznik so sedaj odpravili, ker je vprežno živino itak nadomestil—traktor.

Panmunjom, 12. januarja—Zavezniško poveljstvo je jasno, da je pripravljeno obnoviti mirovne razgovore glede Koreje. Jutri, v sredo, je sestanek obenih delegacij na poskušnjo če je mogočno, da se mirovna komisija lahko kasneje v plenumu zopet sestane.

Malenkov je posestil tudi prestolico Ukrajine Kijev, kjer se je pojavil na predstavi v narodnem gledališču in bil toplo sprejet. Malenkov je dalje obiskal več zadružnih kmetij in se razgovarjal z ukrajinskimi kmeti ter poslušal njihove pritožbe.

POGAJANJA NA KOREJI

Umrli je Thomas Grubach, st. star 70 let, stanovanec na 1578 E. 49 St. Doma je bil od Žumberaka, odkoder je prišel v Ameriko pred skoro 50 leti. Vodil je lastno podjetje kot kontraktor vprevažanja s trukom, od leta 1906. Bil je član društva št. 21 HBZ in društva št. 1 SBF.

Tukaj zapušča sogrogo Mary, otroke: Mrs. Molly Marsh, Thomas ml., Mrs. Anne Rutkowski, John, Nick in Caroline, vnuk in pravnuka. Pogreb se vrši v četrtek ob 9.30 uri zjutraj iz Golubovega pogrebnega zavoda, 4703 Superior Ave., v cerkev sv. Nikolaja.

Zaroka

Na božični večer sta se zaročila Miss Helen Zaller, hčerka Mr. in Mrs. Frank Zaller iz 15800 Damon Ave., in Mr. Stanley Pakiz, sin Mrs. Pakiz iz 16121 Tralfgar Ave. Oba zaročenci sta graduirala iz Collinwood High šole. Poroka bo junija meseca. Čestitamo!

Mezzo-sopranistinja v koncertu

Mrs. June Babbitt-Price

Prihodnjo nedeljo, 17. januarja bo poznana in priljubljena dirigent Anton Šubelj, vsebuje poleg klasičnih in pol-klasičnih skladb, katerim je pevka Price kos, lepe ameriške in slovenske narodne pesmi. Brez vsakega dvoma se bo posetnikom nedeljskega koncerta pevka June Babbitt-Price nudil lep užitek. Koncert se prične ob 4. uri popoldne. Vstopnice so v predprodaji pri Mr. Antonu Šublu v Slov. nar. domu ter v Oražnovi slavičarni v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

Republikanci so bili zoper ta zakon in ko jim je bila v kongresu dana prilika, so ga tudi nadomestili z drugim zakonom, ki po svojih avtorjih nosi naslov Taft-Hartleyev zakon. Takratni predsednik Truman je bil proti temu zakonu, je vložil svoj "veto," toda zakon je dobil nato v spodnji zbornici in v senatu dvetretinjsko večino in tako obveljal.

Delavske razmere v Ameriki so se začele temeljito urejevati v dobi predsednikovanja Franklinove Roosevelt. Takratni senator Wagner se je bavil strokovno s socialno političnimi vprašanji. Izdelal je prvi moderni delavski zakon, ki je nosil po njemu ime Wagner Act in ki je stopil v veljavo leta 1935.

Republikanci so bili zoper ta zakon in ko jim je bila v kongresu dana prilika, so ga tudi nadomestili z drugim zakonom, ki po svojih avtorjih nosi naslov Taft-Hartleyev zakon. Takratni predsednik Truman je bil proti temu zakonu, je vložil svoj "veto," toda zakon je dobil nato v spodnji zbornici in v senatu dvetretinjsko večino in tako obveljal.

Ameriški organizirano delavstvo ima sedaj svoje skušnje, plod desetletij delavskega razvoja. Zaveda se svoje moči. Zaveda se tudi dejstva, da je tudi industrija sprevidela, da je najbolje, da se delavska organizacija pripozna in se z njom pametno pogaja. Ameriške delavskie unije delavstvu niso tuje in jih poznačava kot svoje kolektivno zastopstvo.

Zakaj je delavstvo proti Taft-Hartleyevemu zakonu? Ker ima polno sikan, ki ovira pravo delavško organizirano gibanje.

Kongresu vprašanja samega ne bo težko rešiti, samo da je dobra volja podana. Tako pred odobrom spodnje zbornice, kakor senata je bilo zaslišanih že toliko prič, zastopnikov dela delodajalcev ter javnosti, da bi bila nadaljnja zaslivanja nepotrebna in bi pomenila le izgubo časa. Šlo bi torej le za socialno politično orientacijo posameznih posancev in senatorjev, kako naj se opredelijo.

Demokrati in opozicija

Vodja demokratskih senatorjev, senator Johnson iz Texasa je napovedal, da demokratije ne bodo v opoziciji samo radi tega, ker so v opoziciji, marveč da bodo sodelovali konstruktivno, kjer bo to mogoče. V vprašanju podpore farmerjem je Johnson za to, da se jim ta podpora ne skrša. Farmerji morajo dobiti najmanj to, kar so dobivali do sedaj.

V vprašanju davkov je bilo opaziti neki preokret, ki gre v prid kongresniku Reedu, načelniku davčnega in proračunskega odbora v spodnji zbornici, ki vodi borbo za znižanje davkov. Trdi se, da ga bo podpiral v tej borbi tudi Martin, predsednik spodnje zbornice.

Spoštno smernice

Eisenhower

Eisenhower predložil kongresu poslanici o delavcih in kmetih

TAFT-HARTLEYEV ZAKON JE "V PRINCIPU DOBER"

WASHINGTON, 11. januarja—Predsednik Eisenhower je predložil kongresu dvoje poslanic, ki se nanašajo na ameriško kmetijstvo in na spremembu Taft-Hartleyevega delavskega zakona. Oboje poslanici bo v kongresu predmet živahnih razprav. Po mnenju Eisenhowera je delavski zakon Taft-Hartley iz leta 1947 v osnovi dober in je potreben le nekaj dopolnil. V farmarstvu je predsednik Eisenhower za delno nadaljevanje dosedanjih federalnih podpor kmetijstvu, ki pa naj postopoma preide iz izrednega stanja podpor v redno stanje. To se pravi, da bo prepuščeno samo sebi.

Delavske razmere v Ameriki so se začele temeljito urejevati v dobi predsednikovanja Franklinove Roosevelt. Takratni senator Wagner se je bavil strokovno s socialno političnimi vprašanji. Izdelal je prvi moderni delavski zakon, ki je nosil po njemu ime Wagner Act in ki je stopil v veljavo leta 1935.

Republikanci so bili zoper ta zakon in ko jim je bila v kongresu dana prilika, so ga tudi nadomestili z drugim zakonom, ki po svojih avtorjih nosi naslov Taft-Hartleyev zakon. Takratni predsednik Truman je bil proti temu zakonu, je vložil svoj "veto," toda zakon je dobil nato v spodnji zbornici in v senatu dvetretinjsko večino in tako obveljal.

Ameriški organizirano delavstvo ima sedaj svoje skušnje, plod desetletij delavskega razvoja. Zaveda se svoje moči. Zaveda se tudi dejstva, da je tudi industrija sprevidela, da je najbolje, da se delavska organizacija pripozna in se z njom pametno pogaja. Ameriške delavskie unije delavstvu niso tuje in jih poznačava kot svoje kolektivno zastopstvo.

Zakaj je delavstvo proti Taft-Hartleyevemu zakonu? Ker ima polno sikan, ki ovira pravo delavško organizirano gibanje.

Kongresu vprašanja samega ne bo težko rešiti, samo da je dobra volja podana. Tako pred odobrom spodnje zbornice, kakor senata je bilo zaslišanih že toliko prič, zastopnikov dela delodajalcev ter javnosti, da bi bila nadaljnja zaslivanja nepotrebna in bi pomenila le izgubo časa. Šlo bi torej le za socialno politično orientacijo posameznih posancev in senatorjev, kako naj se opredelijo.

Demokrati in opozicija

Vodja demokratskih senatorjev, senator Johnson iz Texasa je napovedal, da demokratije ne bodo v opoziciji samo radi tega, ker so v opoziciji, marveč da bodo sodelovali konstruktivno, kjer bo to mogoče. V vprašanju podpore farmerjem je Johnson za to, da se jim ta podpora ne skrša. Farmerji morajo dobiti najmanj to, kar so dobivali do sedaj.

V vprašanju davkov je bilo opaziti neki preokret, ki gre v prid kongresniku Reedu, načelniku davčnega in proračunskega odbora v spodnji zbornici, ki vodi borbo za znižanje davkov. Trdi se, da ga bo podpiral v tej borbi tudi Martin, predsednik spodnje zbornice.

Spoštno smernice

Eisenhower

Glede podpor ameriškim farmerjem stoji Eisenhower na stališču, da se podpora cenom dolči le za gotove proekte, vendar niže od sedanje in od slučaja do slučaja.

Spremembe Taft-Hartleya zakona so obsežene v 14 točkah. Osem da je takih, za katere je bil tudi prejšnji tajnik za delo Durkin. Tičajo se unij in razmerja do delodajalcev. Glavna točka pa je ta in nova, da naj se gleda stavki tajno glasuje pod nadzorstvom državne oblasti. Delavski voditelji se ali še niso izjavili ali pa kot naprimer jedro Eisenhoweve predloga odklenjajo.

Lov za pričo

DETROIT, 11. januarja—Državni tožilec je izdal danes tiračico (warrant) za pobegniti Ritchiem, ki je prejšnji petek ponosil pobegniti iz hotela v Detroitu klub temu, da sta ga stražila dva stražnika. Ritchie je star 33 let in je po rodnu Kanadčan francoskega porekla. Ritchie naj bi se nahajal v bližini Ontario v mestu Chatham, kjer je bil opazjen v družbi neke ženske. Kanadske oblasti so preočile ameriškemu tožilcu v Detroitu, da ne morejo začeti zasedovanja Ritchie ali ga aretirati, ne da bi bila za njim od kompetentne oblasti, to je Detroit, izdana tiračica. Ta tiračica se je danes izdala in bo verjetno sledila v kratkem aretaciji Ritchie, ki je pa zatrdil oblasti glavna priča, ki more pojasniti revolverski napad na predsednika C.I.O. Walterja Reutherja v noči dne 20. aprila 1948.

Zgodba iz Beograda

Ameriška časopisna agencija AP poroča iz Beograda, da se je šef jugoslovanskega glavnega štaba general Peko Dapčević poročil z Mileno Vrajkovom, ki nastopa v mladi jugoslovanski filmski industriji kot igralka. Milena, sedaj poročena Dapčevic, pa je bila gledana v uradni beograjski družbi postrani. Ta družba je zamerila tako njej, kakor Dapčeviču, ki jo je vzel, ker se Milena za časa osvobodila vojne ni udeleževala aktivnega partizanskega življenja. Podpredsednik jugoslovanske vlade in znani ideolog jugoslovanskega komunizma Crnogorci Milovan Djilas obsoja to postopanje in predložuje beograjski družbi, naj bo bolj objektivna in ne napačno pravoverna, ker Vrajk

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	6.00
For Three Months—(Za tri meseca)	4.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	7.00
For Three Months—(Za tri meseca)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KDO NAJ VOLI

(2)

Zahteva po tajni volilini pravici je bila posebno važna. Nihče naj ne ve, za katerega kandidata se je volilec odločil. Zamisli se moramo v čase, ko je šlo za to zahtevo. Premoženjsko odvisni volilec bi bil izpostavljen gospodarskemu peganjanju svojega delodajaleca, če bi ta vedel koga je volil. Tudi princip sam na sebi, da gre ta svobodo človeka, ko vrši državljanško dolžnost, zahteva za sebe tajnost volitev. Mnogi so zagovarjali princip javnosti, čes, da naj vsakdo javno pokaže koliko ima korajže, ko vodi. Toda na to, da bi bili vsi ljudje junaki, ne smejo računati.

Kdaj smo zreli za volitve? Na splošno je bil fant ko je bil star 24, oziroma 21 let, zrel, da je lahko šel k vojakom. To bi bila zrela doba tudi za ženitev. V vprašanju možitve se o ženski starosti na splošno ni povpraševalo. Z dosegom 21 let smo na splošno rekli, da je človek postal polnoleten in je lahko delal kar je hotel, za vse pa če je bil normalen, tudi sam odgovarjal.

Imenovali smo dobo, ko je bil fant dovolj zrel, da je šel k vojakom. Imejmo pred očmi, da je šlo v imenovanih slučajih za države, ki so imele splošno vojaško obveznost. Te države s splošno vojaško obveznostjo za enkrat niso sprožile vprašanje zrelosti afnta pod 21. letom. Recimo, da bi imele tudi Združene države splošno vojaško obveznost, potem dvomimo, da bi se načelo vprašanje 18 let, ko ko naj bo amerika mladina že politično zrela. Toda to je le ena misel.

Amerika je dejela volitev. Volimo naše predstavnike, toda zelo na kratko dobo. Governerja volimo v nekaterih zveznih državah na dve leti, tako tudi razne civilne uradnike. Predsednika volimo le na štiri leta. Ozadje te kratke dobe je bila zamisel očetom ameriškega javnega življenja, katero zamisel bi kratkomalo imenovali čuvanje državljanških svoboščin. Vse naj zavisi od državljanova, vse naj bo za državljanova. Znan izraz "Vlada iz ljudstva, z ljudstvom in za ljudstvo." Toda te državljanške svoboščine so res nekaj vredne, ako jim vsak posameznik da popolno vsebino, z drugimi besedami, če smatra državo, njen napredok ali nazadovanje za stvar razširjenih lastnih osebnih interesov.

Naglasili smo, da so Združene države dejela volitev. Če bi imele državljanške svoboščine kakor opisano polno vsebino, potem bi bilo logično le to, da bi se Amerikanci, pa tudi Amerikanke potem, ko so si z 19 dopolnilom k ustavi izbojevale za sebe volilno pravico, šle na volišče kakor eden, kakor en mož in kakor ena žena. V resnici pa opazujemo, da je volilna udeležba pri Amerikancih na splošno slaba in gre na volišče redoma le nekaj več kot polovica volilnih upravičencev.

Ali bo mladina, ki naj dobi že z 18 letom volilno pravico, povečala državljanško zanimanje za volitve, ker bo tudi sama volila? To drži, da se ameriška nepolnoletna mladina kmalu oprijemlje lova za denarjem. Opaža se torej notranji nagon, da se začne zdaj zanimati materialno sama zase. Če pa je ta nagon podan in so pač razmere take, potem se na eni strani lahko zastavi vprašanje, da tej mladini splošnost ni velika briga.

Med ameriško mladino se širi kriminal. Naglasimo, da je statistično dokazano, da je ta kriminal tembolj razširjen, čim bolj se mladina bliža dozorelosti. To bi bilo nekaj negativnih strani, ki ne govorijo za to, da bi se dala volilna pravica državljanško nezreli mladini v roke.

Toda na drugi strani imamo polno število "če in če" in ti "če" govorijo: Ameriška mladina bi imela dovolj sredstev na razpolago, da se pravočasno tudi državljanško vzgoji. Živimo v deželi komunikacijskih sredstev, deželi razvitega šolstva, radia in televizije, v deželi raznih vzgojnih organizacij. Če bi družina vršila svojo nalogu; če bi jo spolnjevala šola; če bi bili radijski in televizijski prenos usmerjeni tudi v dobro državljanško vzgojo in če bi te prenose ameriška mladina hote in zavestno poslušala, jih sprejemala vase in če bi bilo pravilno razmerje med solo in starši ter drugimi vzgojnimi organizacijami, potem ne dvomimo, da bi vzgojili že z 18. letom polne odgovornosti državljanove.

L.C.

Ob Tihem oceanu

Piše FRANK KERŽE
NOVO LETO

Par tednov so svarili listi tiste ljudi, ki vozijo automobile, naj ne pijo na večer pred novim letom. V starem kraju smo rekli temu dnevu Silvestrov večer v počast papeža s tem imenom. Tukaj v Ameriki pa ne vemo nič o tem imenitnem svetniku. Dokazovali so listi, kako slabu in nevarno je tako "orodje," kakor avtomobil v rokah človeka, ki ga ima malo pod kapo. Svetovali so, naj taksi puste automobile kar na cesti ali na prostoru, koder se jih drži.

Ali so ljudje ubogali? Lepo vas prosim, kaj pa bi bilo to zaeno praznovanje novega leta, če ni pijače. In tako jih je precej zaprtih—zakaj kogar dobe, da je pil, mu ne dajo sodnije samo visoke denarne globe, ampak tudi dober zapor. Gre od trideset dni do par sto, kar niso mačkinje solze. No, mene niso dobili, ker sem bil ob desetih že v "krevetu." Pijem ne, kadim ne,—kdo me hoče posnetati, pojde, trezen iz tega sveta. Menida iz navade preteklih let sem se prebudil baš ob polnoči, preštel najprej, kolikorat bo udarila ura, potem pa napel ušesa, kakor zajec in čakal, kdaj se bodo oglastile parne piščalke. In pa zvonovi. Čakam in čakam—pa kaj mislite, da je bilo? Tako vse tisto kakor po tistih ulicah, ki vidijo mimo špitalom, koder opozarjajo tablice na zidovju, da se tukaj ne sme kaliti miru. Vidite, taka je Kalifornija. Se take tradicije, kakor je novo leto, gredu in čvetlice.

Novega leta dan praznujemo v Kaliforniji sredozemski dan. Pravilno bi moral biti na 21. decembra, ki pomenja začetek zime. Pa so prenesli na prvi januar, da imajo tako vsaj v zvok za praznovanje. Na tantačin se praznovanje Božiča potegne na en teden dni, kar je seveda posebno dobro za razne trgovine. Imeli smo tiste dneve precej hladno vreme. To se pravi, dosti gorko je bilo podnevi, ko je bil topomer zmirom okoli 75 stopinj. Kakor hitro se pa sonce skrije, postane dokaj hladno.

Tisti, ki pripovedujejo novice na radio, dostavijo navadno še vreme, seveda ne z dežjem ali viharjem, pač pa z—mrzom. Najbolj popolna napoved je vsak večer ob osmih na take dni, ko vreme zahladni. Ti imenujejo vse kraje, velike in male in povedo zraven, kako nizko bo topomer padel tam. Če gre pod 30 stopinj, je nevarnost za oranže, limone in drugo podobno sadje, da ne pozebe. Zakaj to sadje je čudno, da nikdar ne počiva. Zori sredi zime, pa tudi sredi poletja, cvete pa zmiraj. Torej če gre pod 30. stopinj, je treba zavarovati sadje vrste "citrus," kakor se to navadno imenuje. In brate moj, to pomenja delo. Federalni vremenski prekor ne naznani samo, kako globoko bo padel topomer, pač pa tudi, kdaj. Pove tako-le. "Riverside, topomer na 30 stopinj, treba bo okoli tretje ure kurjavje." In veste, kaj se to pravi? Da mora biti človek pokonci tisto uro ali še malo prej. Potem mora hiteti na vrt, koder so velike posode z petrolejem ali podobnim karzem ves vrt na vsakih deset ali petnajst korakov po ena. Te je treba prižigati in potem gori, dokler ni nevarnost odstranjena.

Da je to nerodno delo, mi bo priznal vsak človek. Če torej gledamo zlate oranže v zelenem polovju, je prav, da se spomnimo tudi tistih, ki skrbi za to, da ne gre vse skupaj k vragu. Takih dni je precej recimo od srednje decembra pa nekako do sreda januarja. Topomer pada največ zato, ker se veter obrne. Dokler piha od morja, ni nevarnosti. Kadar pa začne vleči iznad gora, se pa vjasni in zahladni,

da pada topomer po 50 stopinj.

JANKO N. ROGELJ:

Prispevek k zgodovini
S.N.D. v Clevelandu

(Nadaljevanje)

"C. A." dne 15. maja 1916:
"Slovenski narodni dom ima stalni oglas v listu.""C. A." dne 26. maja 1916:
"Več pozivov na volitve je treba za Slovenski narodni dom."

"Glavni tajnik korporacije za Slovenski narodni dom opominja društva in posameznike, da se bolj marljivo lotijo agitacije in dela za Dom."

"Dobra dva meseca sta minula, odkar se je vršila konvencija 42 Clevelandskih slovenskih društev glede Narodnega doma. V tem času je članstvo nekaterih društev prispevalo nad tisoč dolarjev za Slovenski narodni dom. Povdarnjeni moramo, da je treba še vse večje pozivov na volitve. Navadno je tako, da je najslabše za tiste kraje, ki so skriti in zavarovani. Pozabe škodi dostikrat tudi drugemu drevju. Je tako. Vrsti se lepo in toplo vreme po ves teden, da ni treba nikjer kurjave. So kovi na drevju se začno pretakati in ljubje postane muževno. Treba ni drugač, da pada topomer na 30 stopinj, pa imaš škodo in navadno na najmlajših mladičih. To so tiste, ki so zraste čez poletje. Ali veste, da so te mladiči najbolj važne pri vsem, kar raste? Zadnjega leta mladiča ima vselej cvet in sad. Zato jih varuj kadar obrežuješ drevje ali čvetlice."

"Tentot potom se opozarja vse zastopnike za prodajo delnic, da oddajo pred prvim junijem svoj nabrani denar, kar so ga nabrali v mesecu maju za delnice. Sedaj je 24 zastopnikov pooblaščenih za prodajo delnic. Je še nekaj društev, ki ne dajo nobenega glasu od sebe, kljub temu, da je bilo že parkrat omenjeno v listu, da so društva prošena, da izvolijo zastopnika, ki bo prodajal delnice pri članih. Zato se prosi vse zastopnike, da pošljete poštno pismo na naslov doma, da se morajo moška društva učiti od ženskih, kaj se pravi pozivov na volitve in delo za narod. So še društva pri Slovenskem narodnem domu, ki čakajo, da bo odbor sam postavil Dom. In se zelo motijo. Za Dom je najprvo treba denarja, v drugič denarja, da se zamore kupiti vred in postaviti zgradbo, ki je potrebna slovenskim razmeram največje slovenske naselbine v Ameriki. Sedaj je približno že \$3.000 v blagajni."

"Novoletna noč ima torej dosti življenja. Ulice so navadno doljne, kakor so "polni" tisti, ki praznujejo novo leto. Novoletno jutro je navadno tako, da se ljudje srečujejo. Eni so bolj kebrove sorte, trički in nerodni. Ti jo mahajo v posteljo. Drugi pa veči in spočitijo gredo—kam?

"V Pasadeni je vendar festival rož in vsega, kar cvete. Kakšen pogled je na te splave, si ne morete misliti. Voz za vrom je pripeljan, ves v cvetju in živih barvah—to je na tisoč vrtnic na enem samem vozcu. Godbe igrajo—skupine mladih dekle gredu po cestah—bi rekel, da niso dosti oblečene od pasa dolni. Vsaj se jim vidijo gole noge vse do—kaj bi rekel—do konca. Kar je na zgornjem delu telesa, bi ne uvrstil med oblike, ker je vse preluknjano in izrezano. Hladno jutro je in brez dvoma marsikaterem dekle šklepajo zobje. Pa kaj zato? Ona je v paradi, koder jo spremljajo oči od pol-drugega milijona ljudi. Vse ulice so zadelane in zbasane z živim človeškim materijalom, da ne moglo biti dosti slabše v dolini Jozafat, koder se bo baje enkrat zbral vse človeštvo naše zemlje, kar ga je kdaj hodilo po temeljki obli.

"Toliko lepote je zbrane, da ne ve človek, kam bi obrnil svoje oči. Nehote se začno v glavi poditi. Misli z vsemi mogočimi vprašanji. Koliko je vse to veljalo? Koliko časa je vzel? Vse samo pa par ur, pa bo vsega konec. In kakšna vrednost. Vam bom povedal samo od konj plemenite, kar ga je kdaj hodilo po zmiraj. Torej če gre pod 30. stopinj, je treba zavarovati sadje vrste "citrus," kakor se to navadno imenuje. In brate moj, to pomenja delo. Federalni vremenski prekor ne naznani samo, kako globoko bo padel topomer, pač pa tudi, kdaj. Pove tako-le. "Riverside, topomer na 30 stopinj, treba bo okoli tretje ure kurjavje." In veste, kaj se to pravi? Da mora biti človek pokonci tisto uro ali še malo prej. Potem mora hiteti na vrt, koder so velike posode z petrolejem ali podobnim karzom. Lastnike jih policija lepega mesta Long Beach, ki je prav ob morju. Krasno lego ima in nič manj kakor sedem sto petrolejskih vrelcev, ki prinašajo na leto do trideset milijonov dolar-

(Dalje na 3. strani)

"Sicer se slovenska društva in posamezniki v lepem številu oglašajo, toda za tako stavbo, kakor bo Slovenski narodni dom v Clevelandu, bo treba obsežne agitacije in največje zanima-

"In te opeke čakajo, da jih zavedni rojaki kupijo in pripomorejo, da se srčna želja vseh zavednih društev uresniči in da se čim prej uresniči gradnja Slovenskega narodnega doma v ameriških slovenskih metropoli. Opeka večna pet centov in najbolj agitacijsko sredstvo za nabiranje sredstev v pomoč Narodnemu domu. Mnogo jih je že razdeljenih med društvene zastopnike, mno-ji je že pokupljenih, toda naše delo v tem oziru ne more počivati na najbolji silni agitaci-ji, da se te opeke čimprej prodajajo. Ko bodo prodane vse, dobljene blagajne Slovenskega narodnega doma, kaj je izključena in nemogoča, računi se mesečno, celo dvomesečno, priporočujejo, direktorji imajo zanesljive bonde na posestva. Apelira se še enkrat na vse društva, ki so dosedaj pozabilna na svojo dolnost. Pridobite tudi čimveč delničarjev, da se čimprej postavi narodna zgradba, ki nam bo sijajno dobrodošla."

"Direktorji je na delu, ko hoče imeti dobro zvezdo z društvenimi zastopniki. To kaže poročilo, ki je bilo priobčeno v listu "Clevelandsko Ameriko" dne 16. junija, ki se čita tako:

"Direktorij Slovenskega narodnega domu priredi v sredo, 28. junija sprejemni večer vseh društvenih zastopnikov Slovenskega narodnega doma v sicer v Birkovi dvorani. Stroške večera pokrije direktorij sam. Govorilo se bo o živahnem delu in agitaciji za narodno stavbo."

Poročilo na dan 21. junija 1916:

"V listu je priobčen oglas društva 'Slovenski Sokol,' ki se glasi: 'Vabilo na veliki piknik, katerega priredi 'Slovenski Sokol' na Recherjevih farmah v Euclid, Ohio. Vzemi Shore Line Karo v nedeljo, 25. junija 1916. popoldne. Licitacija zlate moške ure v korist Slovenskega narodnega doma v Clevelandu. Ples, petje, kegljanje na dobitke in splošna domaća zabava. Za okrepljila bo dobro preskrbljen. Se priporoča za obilen poset, "Slovenski Sokol." (V slučaju deževja, se izlet ne vrši)'"

Dne 26. junija je priobčen na prvi strani poziv, ki se glasi:

Shod vseh zastopnikov SND bo v sredo

"Tretje slovensko žensko pod-

porno društvo v Clevelandu je pokazalo, kaj se pravi narodna pozivov na volitve. Vse delnice pla-

čane!"

(Dalje prihodnjek)

se dela za narod. "Clevelandsko Amerika" piše dne 7. junija:

"Društvo 'Napredne Slovenke,' št. 137 SNPJ je na zadnji seji sklenilo, da vzame še deset delnic za

OB TIHEM OCEANU

(Nadaljevanje s 2. strani)

jev. Tako ima to srečno mesto že rezervnih fondov za sto dvajset milijonov dolarjev iz tega petroleja. Ta denar se ne sme rabiti drugače, kakor za izboljšanje pristana ali kako podobno napravo za vse mesto. Videl sem dosti mest po Ameriki — tako posebnega, tako čistega in lepega.

Še nekaj mi ugaja. Mesto ima veliko število ljudi, ki so prišli od vseh strani z namenom, da prežive pozna leta svojega življenja v krajih večne pomlad. In za te ljudi je zgrajeno toliko posebnosti, kakor jih ne premora nobeno drugo mesto. Vse morsko obrežje je prihranjeno za vse ljudi in ne samo za nekatere, kakor je v navadi po drugih mestih. Če je kje mogoče govoriti o demokraciji, potem je to Long Beach. Mesto ima precej četrt milijona ljudi in polno vseh mogočih zavodov, kulturnih, socialnih, sportnih in drugih.

Torej toliko mimogrede. Ko so se prikazali palomini mesta Long Beach, je bilo toliko ploskanja in pozdravov, kakor menita za nobeno drugo skupino ne. Šestindvajset konj je korakalo s tolikim ponosom in tako eleganco, da so se ljudje samo čudili. In oprava, kakšna je bila. Najnejša dela, okovana z čistim srebrom. Listi so poročali, da so ti elegantni konji z opremo vred predstavljal vrednost nad dva milijona dolarjev.

Paradne vozove prirejajo mesta in države, celo nekatere zunanjne. Človeku se kar škoda zdi, da se pripravi toliko vsega za takoj malo časa. Dobre tri ure pa je vsega konec. Seveda gredo potem vozovi po mestih, ki so plačala za nje. Ali pa od trgovskih tvrdk, ki so šle v povorko. Človek se čudi bogastvu, ki se samo pokaže in izgine, kakor človek na pozornici svojega življenja. Od nekod pride, nekam gre — pa ga ni.

Včasih sem imel polno sklepov za vsako novo leto, ki so tako držali primeroma, kakor šolska izpoved v nekdanji Avstriji. Vse grehe sem znal na pamet in vselej so prišli vsi na vrsto. Danes pa že ne vem, če je še kaj na meni ali v meni, kar bi se dalo izboljšati. Vse je nekam odpadel, le nekaj krepkih kletvic se še drži. Kaj pa hočete. Če se človeku kaj neprijetnega prime ri, ne more reči: he, ha, ha, samo da ni slabš! Človeku kar odleže, če poseže krepko v rezervo in jih pove en par v slovenščini, nekaj v hrvaščini in v madjarskem ter laškem jeziku, za do datek pa še v angleščini.

In kako je bilo z "našimi zadevami" (kakor bi reknel urednik Zaitz od Prosvete) ali z drugimi besedami: kako smo živel in delali v preteklem letu? Včasih sem imel polne roke materiala —

MARCH OF DIMES

THURS., JAN. 28 7-8 P.M.

MOTHERS' MARCH ON POLIO

IMENIK DRUŠTVENIH URADNIKOV ZA LETO 1954

"Carniola Hive" št. 493 L TM

Bivša predsednica Mary Boita, predsednica Josephine Stwan, podpredsednica Pauline Stampfel, du novna voditeljica Mary Tekautić, spremjevalka Mary Mahne, vratna Mary Vesel, zapisnikarica v tajnični bolniškem oddelku Christine Glavan, 1173 E. 60 St., EN 1-4758, finančna tajnica Pauline Debevec, 1287 E. 169 St., IV 1-2048, nadzornice: Frances Tavčar, Mary Kolečnik, Ursula Umetič; zastopnici za Klub društva SDZ Frances Tavčar in Josephine Stwan.

Seje se vrši vsako tretjo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

"Cleveland" št. 126 SNPJ

Predsednik Louis Smrdel, podpredsednik Andrew Curry (Korenčič), tajnik John J. Gabrenja, 22100 Ivan Ave., RE 1-6268, blagajnik Frank Yakovac ml., zapisnikar Blaž Novak, reditelj John Piric, nadzorniki: Joseph Gabroviček, Victor Gruden, Anthony Yuretich, zdravniki vsi slovenski zdravniki v Clevelandu in okolici. Društvo vodi kampanjo skozi celo leto daje \$2.00 nagrade za nove člane v od raslem oddelku in \$1.00 za nove člane v mladinskem oddelku.

Seje se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri v dopoldine v Slov. domu na Holmes Ave.

"Collinwoodski Slovenke" št. 22 SDZ

Predsednica Fannie Brezovar, podpredsednica Stefi Koncič, tajnica Rose Mickovic, 19812 Cherokee Ave., tel. IV 1-8500, blagajnikica Filomena Sedej, 713 E. 160 St., zapisnikarica Rose Simenc.

Seje se vrši vsako drugo sredo v mesecu v Slov. domu na Holmes Ave. ob 7.30 uri zvečer.

"Cvetoči Noble" št. 450 SNPJ

Predsednik Math Klemen, podpredsednik Joseph Mačarol, tajnica Mary Dodič, 977 E. 239 St., Euclid, Ohio, tel. RE 1-4099, blagajnik Justin Martinčič, zapisnikar John Zupančič, nadzorni odbor: Frank Mihič, Andrew Yerman, Fred Martin; zastopniki: za Clevelandsko federacijo in farmo SNPJ Frank Habič, za Klub društva AJC Fred Martin, Frances Gorjanc in Anton Adam.

Seje se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave.

"Klub društva AJC" na Recher Ave.

Predsednik Andy Ogrin, podpredsednik Frank Rupert, tajnik John Zupančič, 460 E. 270 St., Euclid, O., tel. RE 1-4488, blagajnik Frank Tegel, zapisnikarica Mary Samagor Dr., zapisnikar John Kapel, nadzorni odbor: Joe Koporc, predsednik, Martha Batic in Mary Koral. Društvo zdravniki so vsi slovenski zdravniki v Clevelandu.

Seje se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1.30 uri v Slov. domu na Waterloo Rd.

"Kras" št. 8 SDZ

Predsednik Joško Jerkich, 19091 Naumann Ave., podpredsedniki Stan Kozely, tajnica Jennie Kozelj, 637 E. 156 St., tel. LI 1-3590, blagajnikica Jennie Kapel, 1861 Samagor Dr., zapisnikar John Kapel, nadzorni odbor: Fred Martin, predsednik, Frances Julylia in Angela Ogrin.

Seje se vrši vsako prvi ponedeljek v mesecu v navadnih prostorih Ameriško jugoslovanskega centra na Recher Ave. ob 8. uri zvečer.

"Kras" št. 8 SDZ

Predsednik Joseph Trebec, podpredsednik Andy Skerl, tajnica Mary Stokel, 14503 Saranac Rd., tel. PO 1-9214, blagajnik John Sivec, zapisnikar Charles Penko, bolniški nadzorniki: Stanley Počkar, predsednik, Frank Kuhar, nadzorni odbor: Frank Herbst in Frank Lederer.

Seje se vrši vsako prvo sredo v mesecu v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave.

"Lipa" št. 129 SNPJ

Predsednik John Sever, 16023 Hillgrove Ave., IV 1-1228, podpredsednik Andy Ponikvar, tajnik John Sivec, zapisnikar Charles Penko, bolniški nadzorniki: Stanley Počkar, predsednik, Frank Pyke in Joseph Filipič, zastopniki: za Clev. federacijo SNPJ Ema Perne, za farmo SNPJ Charles Penko, za Klub društva SND Anthony Melkan, za Slov. nar. čitalnico Frank Smole st. Drugi zdravniki so vsi slovenski zdravniki v Clevelandu.

Seje se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1.30 uri v Slov. domu na Holmes Ave.

"Podr. št. 5 S.M.Z."

Predsednik John Sever, 16023 Hillgrove Ave., IV 1-1228, podpredsednik Andy Ponikvar, tajnik John Sivec, zapisnikar Charles Penko, bolniški nadzorniki: Stanley Počkar, predsednik, Frank Pyke in Joseph Filipič, zastopniki: za Clev. federacijo SNPJ Ema Perne, za farmo SNPJ Charles Penko, za Klub društva SND Anthony Melkan, za Slov. nar. čitalnico Frank Smole st. Drugi zdravniki so vsi slovenski zdravniki v Clevelandu.

Seje se vrši vsako zadnji torek v mesecu v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave.

"Lunder-Adamič" št. 28 SNPJ

Predsednik Krist Stokel, podpredsednik John Marn, tajnik Anton Wapotich, 892 E. 73 St., blagajnik William Candon, zapisnikar Joseph Okorn, nadzorni odbor: Louis Zele, Stanley Dolenc, Rose Retar, reditelj mladine William Wapotich, za Klub društva SND Anton Wapotich in Stanley Dolenc.

Seje se vrši vsako drugi nedeljo v mesecu ob 9. uri zv. v SND.

"Loška dolina"

Predsednik Frank Baraga, podpredsednik John Krasovec, tajnik Frank Bavec, 1097 E. 66 St., HE 1-9183, blagajnik zapisnikar John Leskovec, 22305 Vine St., Willoughby, Ohio, nadzorniki: John Lokar, Frank Turek in Tony Petkovsek, za Klub društva SND John Lekan.

Seje se vrši vsako drugi petek v mesecu v čitalniških prostorih SDD na Waterloo Rd.

"Svob. Slovenke" št. 2 SDZ

Predsednica Nežika Kalan, podpredsednica Jennie Skuk, tajnica Josephine Petrich, 101 E. 225 St., RE 1-6316, blagajnikinja Mary Somrak, 996 E. 74 St., zapisnikarica Albina Braidič, nadzornice: Alaina Braidič, Elizabeth Belaj in Rose Alden. Zastopnica za Klub društva S.N.D. Helen Mikus, zapisnikarica S.N.D. Mary Somrak, poročevalka Rose Alden.

Seje se vrše vsak drugi četrtek v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 8. uri zvečer.

"Mir" št. 142 SNPJ

Predsednik Anton Bokal, podpredsednik John Prusnik, tajnik Frank Stugarsich, 1576 Holmes Ave., LI 1-8939, blagajnik Anton Zorko, zapisnikarica Frances Sušel, nadzorniki: August Svetek, Frank Ludvig in Peter Adam, zdravniki: dr. Opaskar, dr. Skur, dr. Rottar in dr. Urrankar.

Seje se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri v dopoldine v Slov. domu na Holmes Ave.

"Podr. št. 14 Slov. ženska zveza"

Predsednica Mary Žstrukel, podpredsednica Mary Žele, tajnica Štefka Smolič, 20300 Goller Ave., tel. IV 1-6791, blagajnikica Rozi Pocičelj, zapisnikarica Antonija Šuster, nadzornica Frances Globokar, Molij Legat in Frances Gercman, zastopnici za Klub društva AJC Urška Trtnik in Mary Blatinik.

Seje se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri v Slov. domu na Holmes Ave. ob 8. uri zvečer.

"Naprej" št. 5 SNPJ

Predsednik Joseph Skuk, podpredsednik Frank Mack, tajnik John Krebel, blagajnik Frank Mikš, zapisnikar Andy Turkman, nadzorniki: Anton Zakraješ, John Tavčar in Louis Pirc.

Seje se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri v Slov. domu na Holmes Ave.

"Krožek" št. 126 SNPJ

Predsednik Andrej Tekauc, podpredsednik John Stefe, tajnik Matthew Debevec, 1287 E. 169 St., tel. IV 1-2048, blagajnik Tom Kraič, zapisnikar Frank A. Turek, nadzorniki: Charles Koman, Frank Stefe in John Nestor.

Seje se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v sobi 3. staro poslopje SND na St. Clair Ave.

"Napredni Slovenči" št. 5 SDZ

Predsednik Joseph Žukel, podpredsednik Joseph Stupica, tajnica Cecilia M. Wolf, 1251 E. 173 St., tel. IV 1-0319, blagajnikica Frances Julylia, zapisnikarica Anna Cecelič, nadzorni odbor: Leo Bostjančič, Frank Šešek in Jean Marie Cecelič, zastopnica za Klub društva AJC Frances Julylia.

Seje se vrši vsako prvi petek v mesecu v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave.

"Krožek" št. 1 Progresivnih Slovenčin

Predsednica Anna Zaic, podpredsednica Fani Henikman, tajnica blagajnikica Theresa Gorjanc, 16618 Huntmore Avenue, KE 1-7197, zapisnikarica Eva Coff, nadzornice: Frances France, presečnik, Rose Paulin in Jennie Kapel, posvetni odbor: Mary Pišman, Josephine Levstik in Jennie Godoc, poročevalki: Eva Coff in Mary Vidrich.

Zastopnice za farmo SNPJ Antonia Tomle, Frances Henikman in Josephine Vesel; za AJC: Mary Furian; za SDD: Anna Zaic.

Seje se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu ob 8. uri v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

"Waterloo Grove" št. 110 W.C.

Predsednica Pauline Balish, podpredsednica Emma Jane, tajnica Cecilia M. Wolf, 1251 E. 173 St., tel. IV 1-2564, zapisnikarica Justine Klemencič, blagajnikica Molly Tomarič, duhovna voditeljica Mary Benda.

Seje se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v sobi 3. staro poslopje SND na Waterloo Rd.

"Washington" št. 32 SZS

Predsednica Antonia Tomle, podpredsednik John Zaic, tajnica blagajnikica Anna Vajdal, 15815 Arcade Ave., IV 1-3919, zapisnikarica Anna Zaic, nadzorni odbor: Frank Moro, Frank Fende in Mary Božič.

Seje se vrši vsako drugo sredo v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

"Krožek" št. 2 Progresivnih Slovenčin

Predsednica Cecelia Subel, podpredsednica Frances Legat, tajnica Marie Zakraješ, 1038 Addison Rd., blagajnikica Jennie Skuk, zapisnikarica Anna Belle, nadzorni odbor: Helen Mikus, Frances Gorske in Elizabeth Belay.

Zastopnice za farmo SNPJ: Mary Božič, Rose Jurman, Milka Slabe, za čitalnico: Rose Retar; za Klub društva AJC: Katie Bradach, posvetni odbor: Frances Juretič, Ivana Shiffner, Mary Božič, Anna Azman in Mary Somrak.

Seje se vrši vsako prvi petek v mesecu v navadnih prostorih Ameriško jugoslovanskega centra na Recher Ave.

"Krožek" št. 3 Prog. Slovenčin

Predsednica Antonia Tomle, podpredsednica Frances Legat, tajnica Louise Derdich, tajnica blagajnikica Elizabeth Matko, 330 E. 260 St., RE 1-4588, zapisnikarica Gusti Slejko, nadzorni odbor: Frances Gorjanc, Angela Ogrin in Josephine Henikman, poročevalka Vera Potocnik.

Seje se vrši vsako prvo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

"Zavedni sosedje" št. 158 SNPJ

Predsednik John Koss, podpredsednik Charles Wick, tajnik Charles Imre Nagy je madžarskim kmetom meseca julija obljubil, da jim bo na prostoto dano, ali hočejo pristopiti v kmetijske zadruge, ali pa obdelovali svojo zemljo, kakor vedo in znajo.

Pri tej od

AVGUST ŠENOA:

Diogenes

Zgodovinska povest iz 18. stoletja

(Nadaljevanje)

"Mesdames et messieurs! Ljubljeni gostje!" je spregovorila stara baronica in dvignila glavo. "Dobrodoli v moji hiši, ki je bila doslej tiha in nema. Prišli ste veselega srca, ker vem, da me imate radi, veselega srca sem vas spregoval, ne samo zaradi vas, tudi zaradi sebe. No, odpustite mi to sebičnost. Stara sem, veliko sem prezivela, veliko pretrpela, zato sem upravičena, da se na stare dni poveselim, imam pa tudi vzrok. Šest najst živih otrok sem rodila svemu Josipu in te ni šala. Pet najst sem jih pokopala, taka je bila božja volja. Ostal mi je edino ta sin, edina mladika našega rodu. Nablrali smo si, hvala Bogu, dovolj zemskih dobrin, lahko preživljamo družino. Troilo se je oženil, saj veste vsi, in dobil sina. Kako sem bila vesela! Toda žena Maksimilijana Prašinska mu je mlađa umrla. Strashno me je zabolelo srce. Kaj hocete, ko je pa ves rod visel na eni sami vejici. Moj sin je bil mlađ, živahan.

Cas je bežal, pa sem mu rekla: Oženi se vnovič! In se je res oženil, toda proti moji volji. Oči so mu ušle za mlađo vdovo, tole grofico Anko Kegljevičevu, in zgubil je pamet. Sicer ni čudno, voda je bila čedna! Nič se ne sramuj, Anko. Rekla sem: Ne, sin je rekel: Da! In ostalo je pri da, ker se je na koncu koncev ženil sin, ne mati, in je bolje, da ženske ne ženijo, marveč se le može.

Grešila sem, res; bila sem ošabna, lakomna. Izpovem se svoje pregrehe. Imela sem vsega na pretek, sinu nisem dala niti bebita. Spodila sem ga z doma. On je pa na svojem beraškem posestvu pošteno živel s svojo pošteno ženo. Čast njemu, čast nji! Nazadnje mu je v revščini rodila sina. Ubožica. Jaz sem to zvedela.

Mesdames et messieurs, mlađa snaha je rodila barona Sermaza. Naj se jezim ali ne jezim, naša kri je. In da vidite barončka, kakšen zdrav pa močan drobljanec je! Krstil ga je prečastiti

V blag spomin

ob 11. obletnici odkar je umrl naš ljubljeni sin in brat

LOUIS MOŽE

Zatisnil je svoje mile oči dne 19. januarja 1943 leta.

Kje si, sinko bratce zlati, vrni se nazaj, črna zemlja Te pokriva, a mi Te pogrešamo vsaki čas.

Zalujoči:

ANTON in HELENA,
oče in mati
ANTON ml. brat

Cleveland, Ohio,
19. januarja 1954.

"Belizar, sinko! Pusti za trenutek mlade gospode! Saj se bojunaki tudi brez tebe znali poveseliti. Pridi k meni! Podprime z roko, rada bi ti povedala dve, tri besede. Oprostite, gospodje! Vašega tovariša bom hitro poslala nazaj."

Mlad stotnik je stopil k stanki in ji spoštljivo ponudil roko.

"Kaj ukazujete, milostljiva botra?"

"Kje je tvoj varuh, gospod Janković? Zakaj ni prišel?"

"Ga ni v Zagrebu. Saj vaša milost tako ve, da on ne zahaja v nobeno družbo."

"Da, da," je stanka zamahnila z roko, "ta hrvaški Diogenes sedi tudi sredi poletja v zapečku in prebira brezbožne knjige. Bog ne daj, Belizar, da bi ga posmnel. Nimam rada, da kdo preveč bere in stokrat sem zaradi tega že pokarala Rožico. Pa puščiva to, dragi moj. Jaz sem, po pravici povedano, huda nata."

"In s čim, milostljiva botra, sem zasluzil to zameri?"

"Ker si lahkomseln, ker živi tjavdan."

"Kako to?"

"Poslušaj, človek božji, kaj misliš, zakaj so ljudje na svetu? Zakaj je Bog ustvaril moškega in žensko? 'Rastita in mnoga žita se,' pravi tudi Sveti pismo. Ti si pa menda ne utegneš odgovoriti na to vprašanje. Odgovori zdaj."

"Ne vem, kaj bi odgovoril, milostljiva botra," je zmedeno rekel Belizar.

"In ti si stotnik! Ti si bil v Belgiji in na Dunaju? Ti da živiš v Zagrebu?"

"Po pravici povedano," je nadaljeval Belizar resno, "o ženitvi se nisem nikoli tehtno razmišljal."

Baronica ga je debelo pogledala.

"Zdaj ne vem, ali si preveč pokvarjen ali preveč pošten. Vseeno. Ure človek ne sme zamuditi. In zdaj bije tebi. Oženiti se moraš."

"Saj se ne branim."

"Toda?"

"Ni bilo priložnosti."

"No, lepa reč! Ni bilo priložnosti! Kaj morda iščeš svojo nevesto med zagrebškimi uršulinkami? Te ni sram, da tako odgovoriš botri! Mar ni dovolj deklet?"

"So, ampak..."

"Kaj 'ampak?' Poprimi se ene.

How many New Years have you said to yourself: "This year I'm going to save. Get myself a little nest egg for all the things I want in my future." And then, somehow, every month your salary got spent before you could put any of it away.

Well, beginning this year you can save. Without any effort or will power. All you have to do is sign now to invest in U.S. Savings Bonds on the Payroll Savings Plan where you work. Then relax. Forget your savings worries. Because with the Payroll Savings Plan your money will be saved for you, before you get your salary. Every time enough has accumulated, it is invested in a Bond and the Bond is immediately turned over to you.

Your friends now on this easy Plan will tell you that you never miss the money.

You never have it in your hand, so you're never tempted to spend it. Sooner than you expect, you own a U.S. Savings Bond. Then, another, and another, and another.

And best of all—your Bonds now will bring you an average of 3% interest, compounded semiannually, for 19 years and 8 months. That's more interest, for a longer period of time, than ever before!

Why not resolve that as soon as you get to work tomorrow morning you'll sign for the Payroll Savings Plan. Or, if you're self-employed, ask your bank to start you now in the Bond-A-Month Plan. It's as automatic, as easy, and as sure as the Payroll Savings Plan.

Ne, čakaj! Vidim, da nisi diplomati. Jaz sem bila na cesarskem dvoru. Nadjti ti pomagam?"

"Prosim."

"Torej tole stvarco tukajle, baronica je pokazala na sreč, "se nimam zaaranoo?"

"Ne."

"Eh bien! Si videl danes barones Amalijo?"

"Sem," je odgovoril Belizar in se rahlo zdrznil.

"In?"

"Ne poznam je. Še besede nisem spregovoril z njo."

"Saj ni treba besed! Oči dovolj govore!"

"Tujka je."

"Kaj zato! Misliš, da je zmenom potreben 'ic' in 'vič'?" Nadj se kri pomeša. Vzemio jo, pa bo 'ic' in 'vič'." Poglej mene. Sermage!

To je francosko, ne? Sem zato tujka? In prosim te—včasih je takole 'ic' ali 'vič' hujši malopridneč kakor kak tuječ. Torej."

"Milostljiva botra," je nejevljeno zajedcial mladi stotnik, "baronesa Klefeld me ne pozna in jaz ne nje, najprej je treba . . ."

"O, še kako te pozna! Ti si njen ideal, veš, kaj je to ideal? Joka, stoka, kopnji po tebi. Slišiš, ti grešnik? In pomisli, kaj je njen oče? Kariera! Da, da, te že vidim, mlađega generala."

"Joka! Koprni!" je Belizar udaril z nogo. "Toda ljubezen, botra, ljubezen!"

"Ta bo prišla, ko dobiš prvega sina."

(Dalje prihodnjič)

Darežljivost in zlorabe

Američani so na splošno zelo darežljivi in zaupljivi ljudje. Res je, da v "lovu" za dolarji so podjetni in dostikrat brezobzirni in trdi, toda kot zasebniki so izredno mehkosrni in redko kdaj odrečajo pomoč posameznikom ali skupinam ljudi, ki so v resni potrebi in so jim kot taki predstavljeni. Kolektivno niso nasprotni, če naša vlada daje finančno pomoč celo ljudstvu držav, s katerimi smo bili komaj pred nekaj leti v vojni, dasi se zavedajo, da gre tako pomoč iz blagajne, v katero z najrazličnejšimi davki prispevamo vsi.

Kot posamezniki tudi liberalni odbor prispajajo za dobrodelne organizacije, kot so Rdeči križ ali za organizacije, katerih namen je zatiranje bolezni polio ali tuberkuloze ali srčnih bolezni ali raka in tako dalje. V take in slične svrhe radi in po najboljših možnostih prispevajo.

To američko darežljivost in mehkosrnost pa dostikrat izrabljajo sebični posamezniki, ki kolektajo prispevke za vse močne in nemogoče "dobrodelne" svrhe. Dostikrat taka dobrodelnost koristi v glavnem ali popolnoma le skupini zbiracev. Povprečni dobit ljudje prispevajo z najboljšimi nameni, toda nabranje vsote se le v malem delu ali pa sploh ne porabijo za svrhe, katere so bile advertizirane.

Vpričo takega izrabljanja američke darežljivosti so se zagnili postavljenci države New

York in bodo potom posebnega odbora in zasliševanj skupali ločiti legitimne dobrodelne organizacije od raketeriskih. Tozadovna zasliševanja so se nedavno vršila v mestih New York, Albany, Syracuse, Rochester in Buffalo. V državi New York posluje okrog 11,000 organizacij, ki zbirajo denar in razne dobrodelne svrhe. Nekatere rabijo za vabo imena raznih odličnih oseb, dostikrat brez vednosti in privoljenja prizadetih. Nekatere porabijo 50, 90 ali vseh 100 odstotkov nabranih vstop za upravo. To pomeni, da se tisoče prefrigance redi na račun poštene ameriške darežljivosti in prevele zaupljivosti.

Pomagati potrebnim ljudem je humanitarno delo in vsak naj bi po možnosti prispeval v take svrhe. Na drugo stran pa je priporočljivo, da nikdo ne nasede neznanim "dobrodelnim" skupinam, bodisi da kolektajo prispevke potom nabiralce ali pismeno. Vse preveč delomržnih prefrigance se redi na račun ljudske dobrosrčnosti in zaupljivosti.

—NEW ERA, glasilo ABZ

DRUŠTVENI KOLEDAR JANUARJA - 1954

16. januarja, soboto—Veselica društva Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.

17. januarja, nedelja—Koncert mezzo-sopranistine June Babbitt-Price v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.

23. januarja, soboto—Veselica društva Loška dolina v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.

FEBRUARJA

14. februarja, nedelja—Koncert pevskega zbora Slovan v SND, St. Clair Ave.

APRILA

4. aprila, nedelja—Spomladanski koncert zbora Zarja v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

11. aprila, nedelja—Koncert Glasbene Matice v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.

CHICAGO, ILL.

FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEarborn 2-3179

DOMESTIC FEMALE

EMPLOYED Mother needs ELDERLY WOMAN to take charge of home and care of 2 school aged children. Good home for right party.

BITTERSWEET 8-1882

LOVELY HOME and spending money for woman—in exchange for light duties.

Frances Tenza, Call OLympic 2-9767 Sunday morning

Nice Suburban Home wants COMPETENT WOMAN for housekeeper and laundry. Assist care 2 children. Call for interview.

ORchard 3-6501

REAL ESTATE FOR SALE

For Sale by Owner — ROOMING HOUSE — 1 block from Lincoln Park. All transportation. Ideal setup for couple. (All rented.) Excellent income. Selling reasonable for quick sale. Widow can not handle alone.

Call Lincoln 9-6109

MELROSE PARK—Mannheim and Armitage (10228) — 6 room brick 3 bedrooms; fully plastered; automatic heat and hot water; knotty pine kitchen and dining room; full basement; 60x187, fully improved lot, landscaped. \$14,000.

GLadstone 5-3355

For Sale by owner — 5 ROOM GEORGIAN — Automatic gas heat. Carpeting included. Storms and screens. Full basement finished. Near schools, churches, bus line. \$14,900.

Call Vanderbilt 4-2262 381 Warrington Road, Des Plaines, Ill.

Vicinity 82nd & Throop—6 ROOM NEW BRICK BUNGALOW — Completely carpeted, drapes and blinds. Modern kitchen. 2 bath. Play room.

Stewart 3-8114

WHEATON BEAUTIFUL FRENCH PROVINCIAL. Home of interior decorator, being transferred. By owner. Most exclusive section. 1½ years old. 6 very large rooms plus breakfast room, recreation room, ceramic bathroom, powder room, plus additional dressing room, with basin, connected with master bedroom; inlay parquet floors throughout; including closets, natural wood burning fireplace, kitchen equipped with garbage disposal sink, exhaust fan; combination metal storms and screens; 2 car garage; large, beautifully landscaped grounds with flag stone patio; lot 60x170 feet; oil heat; walking distance commutes' transportation. \$37,500. Phone

WHeaton 8-2312

For Appointment

Here's one resolution that's EASY to keep

Your friends now on this easy Plan will tell you that you never miss the money.

You never have it in your hand, so you're never tempted to spend it. Sooner than you expect, you own a U.S. Savings Bond.

Then, another, and another, and another.

And best of all—your Bonds now will bring you an average of 3% interest, compounded semiannually, for 19 years and 8 months. That's more interest, for a longer period of time, than ever before!

Why not resolve that as soon as you get to work tomorrow morning you'll sign for the Payroll Savings Plan. Or, if you're self-employed, ask your bank to start you now in the Bond-A-Month Plan. It's as automatic, as easy, and as sure as the Payroll Savings Plan.